

Lokale gezondheidsboodschappen gemeente Twenterand

Meest opvallende uitkomsten uit de GGD-monitors.

Colofon

Lokale gezondheidsboodschappen gemeente Twenterand

Meest opvallende uitkomsten uit de GGD-monitors
25-05-2022; versie 1

Uitgave

GGD Twente, stafafdeling
053 487 68 00
info@ggdtwente.nl

Tekst en analyse

Marloes ten Have
Marieke Weernink

Gegevens en onderzoeksresultaten in Twente zijn digitaal beschikbaar via:
www.twentsegezondheidsverkenning.nl

© 2022, GGD Twente, Enschede. Auteursrechten voorbehouden. Overname van dit rapport of gedeelten daaruit is toegestaan, mits de bron wordt vermeld.

Twentse Gezondheids Verkenning (TGV)

GGD Twente is onderdeel van SamenTwente, het samenwerkingsverband van de 14 Twente gemeenten.

1. Inleiding

Hieronder staan de lokale gezondheidsboodschappen voor gemeente Twenterand. Er is gekozen voor thematische boodschappen die gebaseerd zijn op cijfers uit de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020, de Gezondheidsmonitor Jeugd 2019 en de Kindermonitor 2017. Op basis van deze data is gekeken wat opvallende uitkomsten zijn, doordat er sprake is van een hoge prevalentie, problemen die leiden tot (veel) verlies in kwaliteit van leven, opvallende trends of doordat Twenterand afwijkt van de regio. Daarnaast zijn waar mogelijk (en relevant) verschillen tussen geslacht, leeftijd en (woon)wijken in kaart gebracht. De wijkcijfers voor de volwassenen en ouderen zijn gebaseerd op de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020; de wijkcijfers voor de kinderen zijn afkomstig uit de Kindermonitor 2017. Zowel voor de volwassenen en ouderen als voor de kinderen is, er in afstemming met de gemeente, een wijkindeling gemaakt op basis van viercijferige postcodes (zie tabel 1). De wijkcijfers voor de volwassenen en ouderen zijn bijgevoegd in bijlage 1; de wijkcijfers voor kinderen worden weergegeven in bijlage 2.

Tabel 1 Wijkindeling

Wijkindeling
Vriezenveen
Vroomshoop/Geerdijk
Den Ham
Westerhaar/Vriezenveensewijk

2. Lokale Gezondheidsboodschappen

Bevolking

Bevolkingssamenstelling

In de gemeente Twenterand wonen 33.699 mensen; 17.112 mannen en 16.587 vrouwen¹. In vergelijking met andere gemeenten in Twente, kent Twenterand een relatief jonge bevolkingssamenstelling. Er wonen, ten opzichte van andere gemeenten in Twente, veel 0-18 jarigen en weinig 65-plussers. Wel zal door de vergrijzing het aantal 65-plussers de komende jaren sterk toenemen.

Moeite met rondkomen

Uit wetenschappelijk onderzoek komt naar voren dat de gezondheidssituatie van mensen die goed kunnen rondkomen anders is dan van mensen die moeite hebben met rondkomen [1]. Armoede en gezondheid beïnvloeden elkaar op verschillende manieren. Aan de ene kant hebben mensen met financiële problemen vaker te maken met chronische stress, een ongezonde leefstijl en/of chronische ziekten. Aan de andere kant kunnen mensen door gezondheidsproblemen soms minder werken, wat leidt tot minder inkomen.

10% van de volwassenen en ouderen in Twenterand gaf in 2020 aan moeite te hebben om rond te komen van het huishoudinkomen. Dit is een afname ten opzichte van 2016, toen lag dit percentage namelijk op 15%. Volwassenen (11%) gaven in 2020 vaker aan moeite te hebben om rond te komen van het huishoudinkomen dan ouderen (7%). Wat bovendien opvalt is dat de verschillen tussen de (woon)wijken relatief groot zijn. Zo gaf in Westerhaar/Vriezenveenswijk 17% van de volwassenen en ouderen aan moeite te hebben met rondkomen, terwijl dit in Den Ham voor slechts 6% van de volwassenen en ouderen gold.

3% van de jongeren in Twenterand gaf in 2019 aan dat hun ouders/verzorgers enige of grote moeite hadden om rond te komen van het huishoudinkomen. Dit cijfer is vergelijkbaar met de regio.

Van de ouders/verzorgers van kinderen van 0-12 jaar in Twenterand gaf in 2017 10% aan (enige) moeite te hebben om rond te komen. Dit cijfer is lager dan in 2013, toen had namelijk 18% van de ouders/verzorgers van kinderen van 0-12 jaar moeite om rond te komen. Wat tevens opvalt is dat er zich (grote) verschillen tussen (woon)wijken voordoen. Zo had in Westerhaar/Vriezenveenswijk in 2017 15% van de ouders/verzorgers van kinderen van 0-12 jaar moeite om rond te komen van het huishoudinkomen, terwijl dit in Den Ham slechts voor 8% van de ouders/verzorgers gold. Moeite met rondkomen heeft ook impact op (jonge) kinderen in Twenterand gehad. Zo ging 71% van deze kinderen nooit op vakantie en/of een dagje weg.

Tabel 2 Moeite met rondkomen

	Volwassenen en ouderen (2020)	Jeugd (2019)	Kind (2017)
Heeft moeite om rond te komen	10%	3%	10%

Ziekte en gezondheid

Lichaamsgewicht

Overgewicht kent een complex samenspel van biologische, genetische, sociale, psychologische, economische, culturele en omgevingsfactoren [2]. Niet alleen een ongezonde leefstijl kan overgewicht veroorzaken; vaak spelen ook andere factoren een rol. Overgewicht kan verschillende gevolgen hebben; zowel fysiek als psychisch [3]. Het is daarom een belangrijk thema in het Nationaal Preventieakkoord.

59% van de volwassenen en ouderen in Twenterand had in 2020 overgewicht (BMI \geq 25). Dit cijfer is vergelijkbaar met 2016 en hoger dan in Twente. 62% van de mannen had overgewicht, tegenover 56% van de vrouwen. Bovendien valt op dat ouderen (68%) vaker overgewicht hadden dan

¹ Gegevens uit 2021

volwassenen (57%). Daarnaast laten de wijkcijfers zien dat in Westerhaar / Vriezenveensewijk (67%) in 2020 relatief veel volwassenen en ouderen met overgewicht woonden.

Uit de registratie van de afdeling Jeugdgezondheid blijkt dat in 2019 19% van de jongeren in Twenterand uit klas 2 van het voortgezet onderwijs (ernstig) overgewicht had. Gemiddeld had 22% van de jongeren uit klas 2 op het VMBO overgewicht; bij jongeren die op HAVO/VWO zitten was dit percentage 16%. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met Twente. De meeste jongeren in Twenterand (65%) gaven in 2019 aan dat ze hun gewicht normaal vonden. 24% van de jongeren vond zichzelf (veel) te zwaar; terwijl 12% zichzelf te licht vond. Meisjes vonden zichzelf vaker (veel) te zwaar dan jongens. Weerbaarheid hangt samen met de mening over het eigen gewicht. Jongeren die zichzelf te zwaar vinden, zijn vaker onvoldoende weerbaar en voelen zich vaker ongelukkig dan andere jongeren.

Uit de registratie van de afdeling Jeugdgezondheid blijkt tevens dat in 2019 15% van de kinderen in Twenterand uit groep 2 van het basisonderwijs (ernstig) overgewicht had. Bij kinderen in groep 7 was dit percentage hoger, daar had namelijk 26% van de kinderen (ernstig) overgewicht. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met de Twentse cijfers.

Tabel 3 Lichaamsgewicht

	Volwassenen en ouderen (2020)	Jeugd (2019)	Kind (2017)
Heeft overgewicht	59%	-	-

Tabel 4 Lichaamsgewicht

	Registratie Jeugdgezondheid klas 2	Registratie Jeugdgezondheid groep 7	Registratie Jeugdgezondheid groep 2
Heeft (ernstig) overgewicht	19%	26%	15%

Heb aandacht voor een goede slaapkwaliteit

Goed slapen heeft een positieve invloed op onze gezondheid [4]. Tijdens slaap herstelt je lichaam zich, zowel lichamelijk als geestelijk. Wie goed en lekker slaapt, wordt uitgerust wakker, voelt zich fitter en is productiever.

11% van de volwassenen en ouderen in Twenterand gaf in 2020 aan redelijk slecht tot slecht te slapen. Dit cijfer is vergelijkbaar met Twente. Opvallend is dat volwassenen en ouderen met een lage SES in 2020 vaker aangaven slecht te slapen, dan volwassenen en ouderen met een hoge SES. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat mensen met een lage SES, door hun woonsituatie, zowel overdag als 's nachts meer/vaker aan omgevingsgeluid (trein- en wegverkeer) worden blootgesteld dan mensen met een hoge SES [5]. Bovendien valt op dat er zich verschillen tussen (woon)wijken voordoen. Zo sliiep in Westerhaar/Vriezenveensewijk 15% van de volwassenen en ouderen in 2020 slecht, terwijl dit in Den Ham voor 8% van de volwassenen en ouderen gold.

17% van de jongeren in Twenterand gaf in 2019 aan (redelijk) slecht te slapen. Bovendien voelde één op de drie jongeren zich een paar keer per week overdag slaperig of moe.

Aan ouders/verzorgers van kinderen in Twenterand is in 2017 niet gevraagd hoe de slaapkwaliteit van kinderen was. Wel is gevraagd of het kind voldoende energie heeft om gedurende dag te doen wat het wil; hetgeen in 2017 voor 94% van de kinderen in Twenterand gold.

Tabel 5 Slaapkwaliteit

	Volwassenen en ouderen (2020)	Jeugd (2019)	Kind (2017)
Slaapt slecht tot redelijk slecht	11%	17%	-
Heeft voldoende energie	-	-	94%

Psychosociale gezondheid heeft aandacht

Mentale (psychosociale) ongezondheid vormt in Nederland een groot deel van de totale ziektelast onder de bevolking. Bovendien tonen verscheidende wetenschappelijke onderzoeken aan dat de mentale gezondheid van Nederlanders sinds de coronapandemie is verslechterd [6][7].

6% van de volwassenen en ouderen in Twenterand liep in 2020 hoog risico op het ontwikkelen van een angststoornis of depressie. Dit cijfer is vergelijkbaar met 2016 en met de regio. In Twenterand liepen in 2020 meer volwassenen (7%) dan ouderen (2%) hoog risico op een angststoornis of depressie. Bovendien valt op dat in Westerhaar/Vriezenveensewijk (10%) en Vroomshoop/Geerdijk (8%) relatief veel volwassenen en ouderen hoog risico liepen op het ontwikkelen van een angststoornis of depressie.

13% van de jongeren in Twenterand uit klas 2 en klas 4 van het voortgezet onderwijs, had in 2019 een verhoogd risico op het ontwikkelen van psychosociale problemen. In 2015 gold dit nog maar voor 8% van de jongeren. Ook in Twente is het aantal jongeren dat een verhoogd risico loopt op psychosociale problemen gestegen ten opzichte van 2015. Bovendien laten recente data (Gezondheidsmonitor Jeugd 2020 en 2021) zien dat het aantal Twentse jongeren dat een verhoogd risico heeft op psychosociale problemen blijft stijgen. De verwachting is dat deze stijging ook in Twenterand zichtbaar zal zijn. Jongeren met een verhoogd risico op psychosociale problemen zijn vaak minder weerbaar en worden vaker gepest. Bovendien toont onderzoek [8] aan dat er een relatie bestaat tussen een verhoogd risico op psychosociale problemen en zelfverwonding. Om deze reden is het belangrijk om te benoemen dat in 2019 13% van de jongeren in Twenterand aangaf zichzelf te hebben verwond dan wel pijn te hebben gedaan. Bij meisjes (18%) lag dit percentage hoger dan bij jongens (9%). Ook jongeren die op het vmbo zitten (14%) gaven aan dit vaker te doen dan jongeren die op havo/vwo (11%) zitten.

De kindermonitor laat zien dat in 2017 8% van de kinderen in Twenterand een verhoogd risico had op het ontwikkelen van psychosociale problemen. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met 2013 en met de regio. Wat echter wel opvalt is dat er zich verschillen tussen (woon)wijken voordoen. Zo liep in Vroomshoop/Geerdijk 11% van de kinderen verhoogd risico op psychosociale problemen, terwijl dit in Den Ham voor slechts 5% van de kinderen gold.

Tabel 6 Psychosociale gezondheid

	Volwassenen en ouderen (2020)	Jeugd (2019)	Kind (2017)
Heeft een verhoogd risico op psychosociale problemen	6%	13%	8%
Heeft zichzelf pijn gedaan dan wel verwond	-	13%	-

Leefstijl

Stimuleer bewegen

De nieuwe Richtlijn Bewegen is erop gericht om bewegen te integreren in het dagelijkse leven [9]. De uitdaging is om een blijvende verandering in beweeg- en zitgedrag te realiseren met als doel om gezondheidswinst te behalen.

Het advies van de Gezondheidsraad aan volwassenen en ouderen is om tenminste 2,5 uur per week matig tot intensief te bewegen (bijvoorbeeld wandelen of fietsen) [9]. 48% van de volwassenen en ouderen in Twenterand voldeed in 2020 aan deze beweegrichtlijn. Dit cijfer is vergelijkbaar met 2016 evenals met Twente. Volwassenen (51%) voldeden vaker aan de beweegrichtlijn dan ouderen (37%). Opvallend is dat in Westerhaar/Vriezenveensewijk in 2020 weinig volwassenen en ouderen (38%) voldeden aan de beweegrichtlijn in vergelijking tot andere (woon)wijken in Twenterand.

Volgens de beweegrichtlijn zouden jongeren dagelijks minstens één uur matig tot intensief moeten bewegen [9]. In 2019 voldeed slechts 18% van de jongeren in Twenterand aan deze richtlijn. Ondanks dat het percentage jongeren in Twenterand dat in 2019 voldeed aan de beweegrichtlijn relatief laag is, sportte 73% van de jongeren wekelijks bij een club, vereniging of sportschool. Bovendien gingen veel jongeren (89%) vijf dagen per week lopend of fietsend naar school of stage. Dit cijfer is vergelijkbaar met Twente (92%) en hoger dan gemiddeld in Nederland (84%).

Uit de kindermonitor bleek dat ook kinderen (62%) in Twenterand in 2017 relatief vaak lopend of fietsend naar school gingen. 47% van de kinderen sportte in 2017 1 tot 2 dagen per week buiten

school om. Bovendien speelde 37% van de kinderen dagelijks buiten. Wat opvalt is dat in Vriezenveen in 2017 relatief weinig kinderen dagelijks buiten speelden (32%).

Tabel 7 Bewegen

	Volwassenen en ouderen (2020)	Jeugd (2019)	Kind (2017)
Voldoet aan de beweegrichtlijn	48%	18%	-
Loopt of fietst naar school of stage	-	89%	62%

Vóórkom schadelijk alcoholgebruik; alcoholpreventie blijft belangrijk

Het risico op gezondheidsschade door alcohol hangt af van het totale alcoholgebruik, maar ook van het drinkpatroon. De Gezondheidsraad adviseert om geen alcohol te drinken, of in ieder geval niet meer dan één glas per dag [10].

41% van de volwassenen en ouderen in Twenterand gaf in 2020 aan niet te drinken, of maximaal één glas alcohol per dag. Dit percentage is vergelijkbaar met 2016 evenals met de regio. Er doen zich kleine verschillen tussen (woon)wijken voor. Zo hield in Den Ham 38% van de volwassenen en ouderen zich aan dit advies; in Westerhaar Vriezenveensewijk 43%.

Voor jongeren is het drinken van alcohol erg schadelijk [10]. In 2019 had 63% van de jongeren in Twenterand ooit een slok alcohol gedronken; bij 44% was dit een heel glas of meer. Deze percentages zijn lager dan in 2015 en dan Twente. 32% van de jongeren in Twenterand heeft in 2019 aan binge drinken gedaan (vijf of meer alcoholische drankjes gedronken bij één gelegenheid). Deze cijfers zijn gelijk aan 2015, maar wel hoger dan Twente. Van alle jongeren in Twenterand had in 2019 35% een afspraak met zijn/haar ouders over de leeftijd waarop zij mochten beginnen met drinken. Bij de meeste jongeren was dit vanaf 18 jaar.

34% van de ouders in Twenterand gaf in de kindermonitor (2017) aan dat hun kind een heel glas alcohol mag drinken als het 18 jaar of ouder is. Daarnaast gaf 7% van de ouders aan geen rekening te houden met het eigen alcoholgebruik in het bijzijn van (hun) kinderen.

Tabel 8 Alcoholgebruik

	Volwassenen en ouderen (2020)	Jeugd (2019)	Kind (2017)
Voldoet aan advies Gezondheidsraad m.b.t. alcoholgebruik	41%	-	-
Heeft ooit een slok alcohol gedronken	-	63%	-
Doet aan binge drinken	-	32%	-

Roken

Roken is ongezond. Niet alleen voor de roker zelf, maar ook voor degenen die meeroken. Roken gaat gepaard met een lagere kwaliteit van leven en levert, vergeleken met andere risicofactoren, een hoge bijdrage aan de ziektelast. Bovendien is de sterftkans van rokers aanzienlijk hoger dan van niet-rokers.

17% van de volwassenen en ouderen in Twenterand rookte in 2020 (wel eens). Het aantal rokers is gelijk aan 2016 evenals aan de regio. Mannen (19%) rookten in 2020 vaker dan vrouwen (16%) en volwassenen (21%) vaker dan ouderen (8%). Er doen zich ook verschillen tussen (woon)wijken voor. Zo rookte in Westerhaar/Vriezenveensewijk in 2020 24% van de volwassenen en ouderen (wel eens), terwijl dit in Vriezenveen voor 15% van de volwassenen en ouderen gold.

Sinds 2014 is het volgens de Tabakswet verboden om tabaksproducten te verkopen aan jongeren onder de 18 jaar. Het aantal jongeren in Twenterand dat ooit gerookt heeft, is in de deze periode gedaald. In 2015 had 29% van de jongeren ooit gerookt; in 2019 is dit 23%. Ook het aantal jongeren dat wekelijks rookt is gedaald van 12% in 2015 naar 7% in 2019. Tenslotte is het aantal jongeren dat dagelijks rookt sinds 2015 gehalveerd. Opvallend is echter wel dat het percentage jongeren in Twenterand dat ooit gerookt heeft, hoger is dan in Twente.

Rookvrij opgroeien moet vanzelfsprekend worden. Ieder kind dat geboren wordt, moet de kans krijgen om rookvrij op te groeien. Het is dan dus ook belangrijk dat ouders/verzorgers niet in de nabijheid van kinderen, en dus ook niet thuis, roken. Verreweg de meeste ouders (93%) in Twenterand gaven in 2017 aan nooit in huis te roken.

Focus op het voorkomen van drugsgebruik

Hoewel de meeste mensen de gevaren van drugs kennen, worden er in Twenterand toch verschillende soorten drugs gebruikt.

3% van de volwassenen in Twenterand gaf in 2020 aan één of meerdere soorten drugs te hebben gebruikt. 2% gebruikte harddrugs; 2% softdrugs. Mannen gebruikten vaker hard- en softdrugs dan vrouwen.

5% van de jongeren in Twenterand gaf in 2019 aan wel eens softdrugs te hebben gebruikt. Dit cijfer is lager dan het gemiddelde in Twente. Het aantal jongeren dat ooit softdrugs heeft gebruikt, neemt toe met de leeftijd en is in klas 4 9%. Daarnaast gaf ongeveer 20% van de jongeren aan wel eens softdrugs aangeboden te hebben gekregen op straat, in een park en/of een hangplek. 2% van de jongeren in Twenterand gaf in 2019 aan ooit harddrugs te hebben gebruikt. Naast softdrugs en harddrugs, stelde 5% van de jongeren uit Twenterand ooit lachgas te hebben gebruikt. Bovendien gaf 18% van de jongeren aan nieuwsgierig te zijn naar het gebruik van lachgas.

Tabel 9 Roken & drugsgebruik

	Volwassenen en ouderen (2020)	Jeugd (2019)	Kind (2017)
Rookt (wel eens / wekelijks)	17%	7%	-
Gebruikt harddrugs	2%	2%	-
Gebruikt softdrugs	2%	5%	-
Gebruikt lachgas	-	5%	-

Fysieke omgeving

Beperk geluidhinder en bevorder de luchtkwaliteit

Het prettig voelen in je woning en vanuit de omgeving weinig hinder ervaren, dragen bij aan een goede gezondheid [11].

Blootstelling aan (ongewenst) geluid kan uiteenlopende effecten op gezondheid hebben [12]. Zo kan blootstelling aan (ongewenst) geluid leiden tot hinder, slaapverstoring, verstoring van dagelijkse activiteiten en stress. 49% van de volwassenen en ouderen in Twenterand ervaarde in 2020 op één of meer gebieden geluidshinder. Inwoners van Twenterand hadden het meeste last van brommers en scooters (29%) en wegverkeer < 50 km/u (25%).

De meeste geurstoffen zijn al te ruiken bij een lage hoeveelheid die niet schadelijk zijn voor de gezondheid [13]. Wel kunnen geuren verschillende nadelige effecten hebben. Zo kan (langdurige) blootstelling aan geur stress-gerelateerde gezondheidseffecten oproepen; denk aan hoofdpijn, duizeligheid, misselijkheid en vermoeidheid. 49% van de volwassenen en ouderen in Twenterand ervaarde in 2020 op één of meer gebieden geurhinder. Inwoners van Twenterand hadden het meeste last van de openhaard/allesbrander (27%), barbecues, vuurkorven en terrashaarden (24%) en landbouw- en veeteeltactiviteiten (19%).

Tabel 10 Geluidshinder & geurhinder

	Volwassenen en ouderen (2020)	Jeugd (2019)	Kind (2017)
Ervaart geluidshinder	49%	-	-
Ervaart geurhinder	49%	-	-

Sociale omgeving

Omvang eenzaamheid neemt toe

Er zijn veel mensen in Nederland die zich eenzaam voelen, jong én oud. Oorzaken zijn bijvoorbeeld een verhuizing, ontslag of langdurig ziek zijn. Er is sprake van eenzaamheid als er een verschil ontstaat tussen gewenste en gerealiseerde sociale relaties [14]. Omdat het sterk afhangt van de eigen behoeften, kunnen mensen zich eenzaam voelen met veel mensen om zich heen, of helemaal niet eenzaam zijn met een klein sociaal netwerk.

45% van de volwassenen en ouderen in Twenterand voelde zich in 2020 matig tot (zeer) ernstig eenzaam. Dit cijfer is vergelijkbaar met de 2016 evenals met Twente. Opvallend is dat in 2020 meer ouderen (51%) dan volwassenen (43%) zich matig tot (zeer) ernstig eenzaam voelden.

Jongeren die zich eenzaam voelen missen vaak een hechte emotionele band met anderen, ervaren minder sociale steun van vrienden en worden vaker gepest. 20% van de jongeren in Twenterand voelde zich in 2019 soms eenzaam. Meisjes voelden zich vaker eenzaam dan jongens.

Daag bewoners uit tot maatschappelijke activiteit

Er zijn aanwijzingen dat actief meedoen aan de maatschappij (bijvoorbeeld vrijwilligerswerk) een positieve invloed heeft op de gezondheid van mensen [15]. Zo kan maatschappelijke activiteit werken als buffer tegen stress, een depressie en/of een angststoornis.

35% van de volwassenen en ouderen in Twenterand deed in 2020 vrijwilligerswerk. Dit percentage is lager dan 2016, maar hoger dan Twente. Ouderen deden in 2020 vaker vrijwilligerswerk dan volwassenen. Opvallend is dat in Den Ham (40%) relatief veel volwassenen en ouderen vrijwilligerswerk deden; in Westerhaar/Vriezenveensewijk weinig (29%).

Ongeveer 20% van de jongeren in Twenterand deed in 2019 wel eens vrijwilligerswerk. Dit percentage is lager dan in 2015, toen deed namelijk 27% van de jongeren in Twenterand wel eens vrijwilligerswerk.

Tabel 11 Eenzaamheid & vrijwilligerswerk

	Volwassenen en ouderen (2020)	Jeugd (2019)	Kind (2017)
Is (soms) eenzaam	45%	21%	-
Doet vrijwilligerswerk	35%	20%	-

3. Kernboodschap

Op basis van de lokale gezondheidsboodschappen, adviseert de GGD om in beleid en handelen extra nadruk te leggen op de psychosociale gezondheid van, met name, jongeren. Het aantal jongeren met een verhoogd risico op psychosociale problemen, zoals angst, depressieve gevoelens of driftbuien, neemt sinds 2015 toe. Dit is een zorgelijke ontwikkeling, omdat deze jongeren vaak minder weerbaar zijn en vaker worden gepest. Bovendien zijn jongeren met een verhoogd risico op psychosociale problemen minder gelukkig dan andere jongeren en denken ze er vaker aan om een einde aan het eigen leven te maken. De verslechterde psychosociale gezondheid van jongeren is niet enkel te wijten aan de coronaperiode. Ook voor de uitbraak van het coronavirus nam het percentage jongeren met een verhoogd risico op psychosociale problemen al toe.

Tevens is het belangrijk om ook aandacht te blijven schenken aan de leefstijl van inwoners. De overgrote meerderheid van de volwassenen, ouderen en jongeren in Twenterand voldoet immers niet aan de beweegrichtlijn van de Gezondheidsraad en drinkt meer alcohol dan wordt geadviseerd. Ook is het aantal volwassenen en ouderen dat regelmatig rookt sinds 2016 niet afgenomen.

4. Referenties

1. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. Feiten en cijfers over de relatie tussen armoede en gezondheid. [Internet]. Geraadpleegd op 9 mei 2022, via <https://www.loketgezondleven.nl/gezondheidsthema/armoede-schulden-en-gezondheid/relatie-armoede-en-gezondheid>
2. McGlashan, J., Hayward, J., Brown, A., Owen, B., Millar, L., Johnstone, M., Creighton, D., & Allender, S. (2018). Comparing complex perspectives on obesity drivers: action-driven communities and evidence-oriented experts. *Obesity science & practice*, 4(6), 575–581. <https://doi.org/10.1002/osp4.306>
3. Wyatt SB, Winters KP, Dubbert PM. Overweight and Obesity: Prevalence, Consequences, and causes of a Growing Public Health Problem. *AMJ*. 2006;331(4):166-174.
4. Leone S, Poel A Van der, Beers K, Riger L, Zantinge E, Savelkoul M. Slechte slaap: een probleem voor de volksgezondheid: een strategische verkenning. Trimbos Instituut, Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Hersenstichting en ZonMw: 2018.
5. Savelkoul M, Schuit AJ, Storm I. Terugdringen van gezondheidsachterstanden door gemeentelijk beleid: een literatuurverkenning naar effectiviteit van fysieke en sociale omgevingsmaatregelen. Bilthoven; Centrum voor Volksgezondheid en Toekomstverkenning: 2010.
6. Reep C, Hupkens C. Mentale gezondheid en Corona. [Internet]. Geraadpleegd op 5 april 2022, via <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/statistische-trends/2021/ervaren-impact-corona-op-mentale-gezondheid-en-leefstijl/3-mentale-gezondheid-en-corona>.
7. Gerritsen DL, Oude Voshaar RC. The effects of the COVID-19 virus on mental healthcare for older people in The Netherlands. *J INT PSY. GER*; 32(special issue 1).
8. Bun Clothilde JE, Kraan EG van der, Looij-Jansen PM van de. Zelfbeschadiging bij middelbare scholieren: prevalenties, risicogroepen en risicofactoren. *T. Gezond*. 2012;90:352-360.
9. Gezondheidsraad. Beweegrichtlijnen 2017. Den Haag: 2017
10. Gezondheidsraad. Alcohol- Richtlijn bij goede voeding. Den Haag: 2015.
11. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. Gezonde leefomgeving- een brede definitie. [Internet]. Geraadpleegd op 12 mei 2022, via <https://www.rivm.nl/gezonde-leefomgeving/wat-verstaan-we-onder-gezonde-leefomgeving#:~:text=Hoe%20be%C3%AFnvloedt%20de%20fysieke%20leefomgeving,slecht e%20fietsmogelijkheden%20in%20een%20buurt>.
12. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. Effecten van geluid [Internet]. Geraadpleegd op 28 maart, via <https://www.rivm.nl/geluid/over-geluid/effecten-van-geluid>
13. Fast T, Geelen LMJ, Meeuwssen EJ, Sluis NI, Stouwe N van der, Zandt I, Venselaar-Mooij M. Geur en gezondheid. GGD-richtlijn medische milieukunde. Bilthoven; Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu: 2015-2016.
14. Van Tilburg T & De Jong-Gierveld. Zicht op eenzaamheid: achtergronden, oorzaken en aanpak. Assen; Van Gorcum: 2007.
15. Savelkoul M, Hagedoorn M, Sanderma R. Wat zijn de effecten van sociale steun op gezondheid. Bilthoven; Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu: 2011.

Het team epidemiologie, gezondheidsbevordering en beleid (EGB) draagt bij aan beleid dat leidt tot een gezond Twente. Wij geven gemeenten inzicht in de gezondheid van de Twentse bevolking. Daarmee kunnen zij de juiste prioriteiten voor hun beleid stellen.

Wij helpen gemeenten beleid te maken dat op effectieve manier zorgt dat inwoners van Twente gezond worden, zijn en blijven. Wij leveren kennis over hoe je groepen mensen beweegt tot gezond gedrag. Wij geven advies over de aanpak.

Zo begeleiden we het kiezen, ontwikkelen, implementeren en uitvoeren van werkwijzen en interventies. Op deze manier bevorderen we de gezondheid van de Twentse inwoners.

Als GGD Twente willen we dat je zo gezond mogelijk bent en blijft. Net als de omgeving waarin je woont en leeft. Ons werk is er op gericht je gezondheid te verbeteren. Door je te helpen gezonde keuzes te maken. En te voorkomen dat je ziek wordt. Zo werken we aan een gezonde Twentse samenleving.

Meer weten?

EMAIL
info@ggdtwente.nl

WEBSITE
twentsegezondheidsverkenning.nl

25-05-2022